

Na zunanji steni prezbitarija vzdanih 6 skle nikov(angeli in 2 svetniš ki figuri, ter glava Kr. s križnim nimbo) Dobro izdelane, 15.stol. 4 prav gobe primitivne konzole, glave predstavljajo. Plošča z vrezanim križem in druga z vrezanim nožem in srpom in večjim rezilom.

Na zakristijskem oknu zunaj letnica 1673.

Na zvoniku spredaj v okviru na katerem je letnica 1701 je napis: Hac sacra domus Divo Mathiae apostolo indicata ecclesia sumptibus et auxilio vicinitatis in Slapp sub adn. redv. Dno. Ioa Friderico Schweiger a Perchenfeldt parochi et syndicis Mathia Vrschiz et Marco Trost moviter reaedificata et dilata MDCCI. Kamen s odaj odsekan.

Nad gl.vhodom pod zvonikom je plošča: Die 29 Avgusti 176(?) haec Domus consecrata fuit ab excellenssimo et ressimi Dno primo Goritiae achnipo Carolo Michaele comite ab Atems.

Na fasadi ob spomeniku vzdani 3 križi v kamen vklesani in M.božja, doprsna s Jezusom v naročju. Dobro delana 1.pol.15.stol.

V cerkvi: vel.oltar prav lepo marmorno delo, iste delavnic e 2 str. oltarja iz 1.pol.18.stol. Istočasna lepa marmorna prižnica s 3 reljefi(glavni, na oblikih sedeč Kr. z zemeljsko kroglo)

Poleg zakristije kapelica s slikanim oltarjem iz 2.pol.18.stol.Slikarija čedna in dobro ohranjena. V lepem okviru, tudi še dobro ohranjena slika sv. Notburge, smer Metzingerjeva.

Na kora visi precej zamazana slika sv. 3 kraljev iz 17.stol.

Verkeve splošno v dobrem stanju.

Za vel.oltarjem visi stara slika sv. Matije, platno raztrgano.

Lepa so vrata v zakristijo iz 17.stol.

Kovanje pri zvončku k zakristiji, kovana vratca v shrambo za sv. olje in njih kamniti okvir.

Stele, CVIII, 22.3.1914, str.1 - 4.

Fara je tega leta(1866) obhajala stoletnico. V zadnjem času je c. dobila

ново kamnito prižnico, ki jo je naredil Toman in nove orgle, ki jih je naredil Mandlin, ter sv križev pot, ki je bil narejen v Münchnu.

Zg. Danica, 1.1866, str. 118.

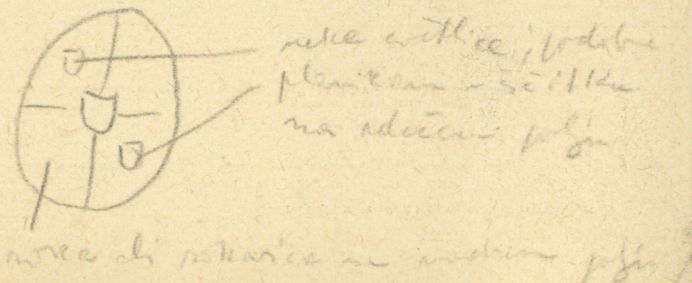
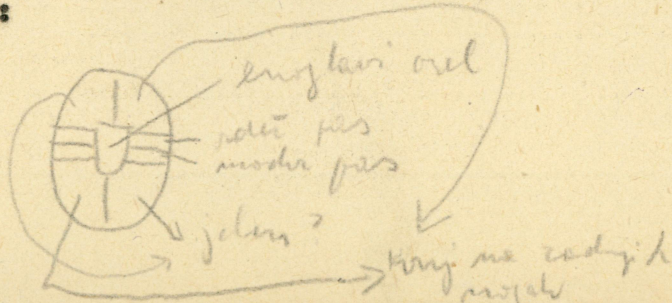
Na vzh. zaključni stranici prezbiterija je vzdana vrsta sklepnikov in konzol. Prav pod vrhom stene sta dve svetniški figuri (apostola?) mladeniški.

Niže so 4 konzole kraško primitivnega tipa, a zelo efektne. V sredi Kristusova glava z nimbo, 3 angeli, od teh dva z napisnim trakom. Vmes plošča z deli pluga, plošča s križem (stara ali sekundarno vzdano?)

Desno od zvonika je na fasadi vzdan še en sklepnik poleg 3 posvetilnih križev na kamnitih ploščah. Marija z Detetom v vencu žarkov. Tipično delo loško-kranjske delavnice, torej istega dela kot v St. Vidu pri Vipavi. Tudi časovno sovпада. Morda so ti sklepniki celo malce starejši od šentvidskih. V St. Vidu npr. Jezus sega z desnico k Marijini bradi, tu pa ima roki še na prsih in drži jabolko, kot navadno na Gorenjskem; Marija drži dete za desno stopalo.

Cerkev znotraj barokizirana, križnorebrasti oboki, konzolni pilastri in venčni zidci. Na severni strani prizidana kapela sv. Notburge s freskirano oltarno arhitekturo in verjetno Metzingerjevo sliko svetnice na oblakih v gloriji angelov, spodaj molilci. Freska (stebri, putti z grbi, sv. vojščak z bliski ob rami in sv. Barbara? z mečem. Na vrhu v sredi Bog Oče, ob straneh slemenskih volutah sv. Lovrenc in neka nuna s križem. 2 putta z grboma. Božji grob: obleke: modro, pompejansko rdeče. oker. Iluzionistično, flot slikano. Zelo verjetno Jelovšek.

Grba:

Prav čedni oltarji enotnega dela, marmor z intarzijo - sredi ali 2.pol. 18.st

Na koru beneško inspirirana slika 3 kraljev (pl.o.) - 17.stol.

Ostanki "beinbrecherja"

Cevc XXV, 29.8.1958, - str. 6'- 8

Grof Lanthieri ^{Karol} ~~Karol~~ je leta 1869 izrazil željo, da svojo graščino na Slapu pri Vipavi zastonj da za ustanovitev sadjerejske in vinorejske šole. Leto kasneje je k stavbi dodal še vsa svoja posestva na Slapu in jih prepustil šoli za 30 let. Podrobnosti o tem obravnava članek: Obravnava kmetijskih šol na Kranjskem v deželnem zboru lanskem, NOVICE

22. januar 1873, L. XXXI, list 4, str. 26-27 ; 5. februar 1873, list 6, str. 42-43 ; 23. april 1873, list 17, str. 135 v rubriki Naši dopisi, kjer omenja, da je status šole urejen.